

faring i saa Henseende, nemlig 1881—82, da man levede paa en midlertidig Bevillingslov, taler just ikke for, at dette er nogen heldig Form. Men hvad jeg betragter som afgjort sikkert, er, at dersom der i mere end et Finansaar ikke skulde opnaas Enighed mellem Tingene om en ordinær Finanslov, vilde denne Løsning blive omtrent umulig. Man kan ikke i flere Aar, hvori man ikke kan enes om Finansloven — og Erfaringen viser, at noget saadant kan ske — vedblivende leve paa en enkelt tilfældig Finanslov for et Finansaar, som alt ligger længere tilbage i Tiden, og jeg vil med den historiske Erfaring for Øje spørge, om man tror, naar man vilde tænke sig dette Lovforslag anvendt lige over for Tilstanden i 1885—94, at man endnu i Halvfemserne kunde have levet paa en Finanslov fra 1884—85. Jeg tror, at en praktisk Udvej maa haves, og at dette Lovforslag vilde vise sig meget upraktisk. Dersom der virkelig skulde tilvejebringes et Grundlag, som kunde bære os ud over Muligheden af en Konflikt, maa det have et noget andet Indhold end det foreliggende Forslag. Jeg vil ikke paa Forhaand udtale noget som helst om, hvorvidt det vil være det Udvalg, hvortil dette Lovforslag formodentlig bliver henvist, muligt at finde en saadan Form, jeg vil kun straks gøre gældende her, at man vistnok lever i en Illusion, dersom man tror, at det her foreliggende Forslag vil give en praktisk Løsning af de foreliggende Vanskeligheder.

Ordføreren for Forslagsstillerne (C. Hage): Kun to Ord til det ærede Medlem. Det er ikke og kan ikke være Grundlovens Opgave at forhindre Konflikter mellem Tingene; det kan ikke være dens Opgave, fordi det vilde være at forlange en Umulighed af den. Men det, som Grundloven skal fastsætte, er, hvad der skal gælde, naar en Konflikt opstaar. Det er det eneste, som Forfatningsloven kan paatage sig at sørge for. At de to Ting, forskellige Samfundslag eller Anskuelse, kæmpe indbyrdes, det hverken kan eller skal Forfatningen hindre. Det normale er Modsætning og Meningsforskel; at denne ikke udarter til ondartet Splid, beror paa den politiske Modenhed. Men, siger det ærede Medlem (Scharling): Den Retsregel, her gives, er altfor snæver. Til Nød kunde man maaske leve paa den Bevilling, som § 48 giver, i et enkelt Finansaar, men ikke i flere Aar. Og, spørger det ærede Medlem, hvorledes vilde det være gaaet, hvis man i 1885—1894 under hele den da-

værende langvarige Konflikt havde været henvist alene til de Bevillinger, som nu foreslaas i § 48? Jeg svarer: Dette Spørgsmaal er netop et Vidnesbyrd om, hvor aldeles urimelig Indvendingen er. Thi selv under denne hidtige Strid fra 1885—1894, som vi haabe ikke skal gentage sig i lang Tid, blev der Aar for Aar af dette Ting vedtaget Finanslove, som indeholdt en Uendelighed af Bevillinger ud over det, som en midlertidig Bevillingslov vilde hjemle. Der vil slet ikke komme nogen Nødvendighed for, at man en Række af Aar skal være indskrænket til at leve paa saa snævert et Grundlag, medmindre en Regering i Forening med det ene Ting udtrykkeligt skulde lægge an derpaa.

Wiinblad: Det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (C. Hage) har gjort den Iagttagelse, at der var visse Berøringspunkter mellem Socialdemokratiet og Højre. Jeg skal dertil sige, at det er der til en vis Grad ogsaa, nemlig de Berøringspunkter, som der er mellem klare Modstandere. Jeg er ikke fuldt overbevist om, at den Retning, det ærede Medlem tilhører, i samme Grad er klar over sin Stilling. Det ærede Medlem mente, at der ikke inden for Venstre doceres den Anskuelse, at vi i dette Land ingen Forfatning have. Det ærede Medlem godkendte ikke denne Anskuelse, men hævdede en ny Opfattelse, den nemlig, at vi have to Forfatninger i dette Land. Det er imidlertid en af den Slags Udtalelser, som der ingen Bund er i. Hvis man vil undersøge saadanne Sætninger, vil det vise sig, at Tanken falder igennem, man kan hverken danne sig noget klart Begreb om dette Land uden Forfatning eller dette Land med to Forfatninger. Det ærede Medlem for Kallundborg (Krabbe) talte om, at Venstre var det konservative Demokrati. Det forekommer mig ogsaa, at det er en af disse uklare Udtalelser, som ikke danne noget bestemt Begreb. Jeg forstaar ikke, hvad man skal tænke sig ved et konservativt Demokrati. Der er i det hele vist ikke ringe Uklarhed over Venstres Tanker og Anskuelse paa mange Punkter, Hvad Forfatningen angaar, forholder det sig ikke saa, at vi have to Forfatninger, men det gaar med en Forfatning som med en Frakke, at den tager Form efter den, der fylder den. Højre har gaaet med vor Forfatningsfrakke i mange Aar og har ganske vist givet den en Façon, som vi andre ikke ere tilfredse med, men det er alligevel den samme Frakke, som vi fik i 1866. Det, jeg ønsker, er, at Demokratiet skal tage